

ה'. והכל הוא סוד ליוֹדְעֵי הַדִּין. פֶּאוּ רַבִּי אֲבָא וְהִיְהוּדֵי הַהוּא וְנִשְׁקוּ אֶת יָדוֹ. אָמַר רַבִּי אֲבָא, עַד הַיּוֹם הַזֶּה לֹא לְמַדְתִּי בְּדַבֵּר הַזֶּה, רַק עֲכָשׁוּ. אֲשֶׁרִי חֲלָקִי שְׂזִכִיתִי לְשִׁמְעַע אוֹתוֹ.

וַיְבֹאֶה יִצְחָק הָאֱהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה. הָאֱהֱלָה? הִנֵּה צָרִיף לְהֵיטִיב לְאֱהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ! מַה זֶה הָאֱהֱלָה? שְׁחִזְרָה לְשֵׁם הַשְּׂכִינָה. מִשּׁוּם שֶׁכָּל זְמַן שֶׁשָׂרָה הֵיטָה קִיָּמָה בְּעוֹלָם, לֹא זָוָה מִמֶּנָּה הַשְּׂכִינָה, וְגַר הִיָּה דוֹלֵק מֵעֶרֶב שֶׁבֶת לְעֶרֶב שֶׁבֶת וְהִיָּה מְאִיר אֶת כָּל אוֹתָם יְמוֹת הַשְּׁבוּעָה. אַחַר שְׁמִתָּהּ, כָּבַח אוֹתוֹ הַגֵּר. כִּיּוֹן שֶׁבָּאָה רַבְּקָה, חִזְרָה הַשְּׂכִינָה וְהִדְלִיקָה אֶת הַגֵּר. שָׂרָה אִמּוֹ - שֶׁדָּמְתָה לְשָׂרָה בְּכָל מַעֲשֵׂיהָ.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, כְּמוֹ שֶׁדְּמוּתוֹ שֶׁל יִצְחָק הֵיטָה כְּדְמוּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, וְכָל מִי שֶׁרָאָה אֶת יִצְחָק אָמַר זֶה וְדָאִי אַבְרָהָם שֶׁהוּלִיד אֶת יִצְחָק - כִּף גַּם דְּמוּתָהּ שֶׁל רַבְּקָה מִמֶּשׁ הֵיטָה כְּדְמוּתָהּ שֶׁל שָׂרָה, וּמִשּׁוּם כִּף שָׂרָה אִמּוֹ וְדָאִי. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּכָל כִּף זֶה, אֲכַל בֹּא רָאָה, זֶהוּ סוּד. שְׂאֵף עַל גֵּב שֶׁשָׂרָה מְתָה, דְּמוּתָהּ לֹא זָוָה מִן הַבֵּית, וְלֹא נִרְאָתָה שֵׁם מִיּוֹם שְׁמִתָּהּ עַד שֶׁבָּאָה רַבְּקָה. כִּיּוֹן שֶׁנִּכְנְסָה רַבְּקָה, נִרְאָתָה דְּמוּתָהּ שֶׁל שָׂרָה, שֶׁפְּתוּב וַיְבֹאֶה יִצְחָק הָאֱהֱלָה וְגוֹ'. מִיָּד שָׂרָה אִמּוֹ נִרְאָתָה שֵׁם. וְלֹא הִיָּה רוֹאָה, רַק יִצְחָק לְבַדּוֹ כִּשְׁנִכְנַס לְשֵׁם, וְעַל כֵּן וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ. [ס"א מ"ה ז"ה אַחֲרֵי אִמּוֹ? אַחֲרֵי] שְׂאִמּוֹ נִרְאָתָה וְהִזְדַּמְנָה בַּבֵּית, וְעַל כֵּן לֹא כְּתוּב אַחֲרֵי מִיתַת אִמּוֹ, אֶלֶּא אַחֲרֵי אִמּוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מַה שׁוֹנָה שֶׁפְּתוּב בְּיִצְחָק, וַיִּקַּח אֶת רַבְּקָה

מִרוּם לְעוֹלָם יְיָ. וְכֹלֵא אִיהוּ רָזָא לְיֹדְעֵי מַדִּין. אָתוּ רַבִּי אֲבָא וְהִיְהוּא יוֹדָאִי וְנִשְׁקוּ יְדוּי. אָמַר רַבִּי אֲבָא עַד יוֹמָא דִּין לֹא קָאִימְנָא בְּמַלְהָ דָּא בַר הַשְּׁתָּא. זַפְּאָה חוֹלְקֵי דְזִכִּינָא לְמִשְׁמַע לֵיהּ:

וַיְבֹאֶה יִצְחָק הָאֱהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי הַאי קָרָא קָשָׁיָא. הָאֱהֱלָה. לְאֱהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ מִיבְעֵי לֵיהּ, מָאִי הָאֱהֱלָה. דְּאֶהְדְּרַת תַּפְּזָן שְׂכִינְתָּא, בְּגִין דְּכָל זְמַנָּא דְשָׂרָה קָיִימָא בְּעֵלְמָא שְׂכִינְתָּא לֹא אַעֲדֵי מִינָהּ, וְשָׂרְגָא הוּוּה דְלִיקַת מֵעֶרֶב שֶׁבֶת לְעֶרֶב שֶׁבֶת וְהוּוּה נְהִיר כָּל אֵינוֹן יוֹמֵי דְשֶׁבֶתָּא, בְּתַר דְּמִיתַת, כְּבִתָּה הִהִיא שָׂרְגָא. כִּיּוֹן דְּאֶתַת רַבְּקָה אֶהְדְּרַת שְׂכִינְתָּא וְשָׂרְגָא אֶדְלִיקַת. שָׂרָה אִמּוֹ, דְּדַמְיָא לְשָׂרָה בְּכָל עוֹבְדָהָא.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר כְּמָה דְּדִיוֹקְנִיָּה דְּיִצְחָק הוּוּה כְּדִיוֹקְנִיָּה דְּאַבְרָהָם, וְכָל מָאן דְּחָמֵי לְיִצְחָק אָמַר דָּא אַבְרָהָם, וְדָאִי אַבְרָהָם הוּלִיד אֶת יִצְחָק, הִכִּי נְמִי רַבְּקָה דִּיוֹקְנָה מִמֶּשׁ הוּוּה דִּיוֹקְנָא דְשָׂרָה, וּבְגִין כִּף שָׂרָה אִמּוֹ וְדָאִי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּכֹלֵא הִכִּי הוּוּא, אֲכַל תָּא חֲזִי, רָזָא אִיהוּ דְאֵף עַל גֵּב דְשָׂרָה מִיתַת, דִּיוֹקְנָה לֹא אַעֲדֵי מִן בֵּיתָא, וְלֹא אֶתְחִזִּי תַפְּזָן מִיּוֹמָא דְּמִיתַת עַד דְּאֶתַת רַבְּקָה, כִּיּוֹן דְּעֶאֱלַת רַבְּקָה אֶתְחִזִּיאַת דִּיוֹקְנָא דְשָׂרָה, דְּכִתִּיב וַיְבִיאָהּ יִצְחָק הָאֱהֱלָה וְגוֹ' מִיָּד שָׂרָה אִמּוֹ אֶתְחִזִּיאַת תַּפְּזָן, וְלֹא הוּוּה חָמֵי לָהּ בַר יִצְחָק בְּלַחֲדוּי כַּד אֶעֱיֵל תַּפְּזָן, וְעַל דָּא וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ (כ"א מ"א אַחֲרֵי אִמּוֹ, אַחֲרֵי) דְּאִמּוֹ אֶתְחִזִּיאַת וְאֶזְדַּמְנָא בְּבֵיתָא, וְעַל דָּא לֹא כְּתִיב אַחֲרֵי מִיתַת אִמּוֹ, אֶלֶּא אַחֲרֵי אִמּוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר מָאִי שְׂנָא דְכִתִּיב בֵּיהּ בְּיִצְחָק וַיִּקַּח אֶת רַבְּקָה וְתַהִי לוֹ לְאִשָּׁה